

A HABİTAT – ADAPTASYON - KORUMA

1. Habitat

İstanbul Akvaryum dünya coğrafyası üzerinde bulunan 1500 farklı türde 17.000 kara ve deniz canlısına ev sahipliği yapmaktadır. Her anlamda uluslararası standartlarda ve alanında uzman kişiler tarafından yönetilen ve büyük bir teknolojik altyapıya sahip İstanbul Akvaryum'da yaşamlarını sürdüren canlılar, yerli ve yabancı uzmanlardan oluşan büyük bir akvarist ekip tarafından sürekli olarak gözlemleniyor. İstanbul Akvaryum'da ayrıca canlıların doğal ortamlarına en yakın koşullarda yaşamlarını sürdürebilmeleri için 15.000 m²'lik bir bakım ve uyum ünitesi de yer alıyor.

Buradaki canlıların yaşamını; habitatları, adaptasyon süreçleri ve koruma içgüdüleri olarak inceleyebiliriz.

Çoğu canlı sualtından yağmur ormanlarının tepelerine kadar çok farklı koşullarda yaşayabilir. Çoğu canlının yaşamaktan hoşlandığı belirli bir dizi koşul vardır.

Bu koşulları sağlayan yere **habitat** denilmektedir. Bunu bir canlının evi olarak da düşünebiliriz.

2. Adaptasyon

Bazı canlılar hayatta kalması çok zor olan habitatlarda yaşamaktadır. Milyonlarca yıl boyunca canlılar çevrelerine adapte olarak, o çevrede hayatta kalmalarını kolaylaştırmıştır. Buna **adaptasyon** denilmektedir.

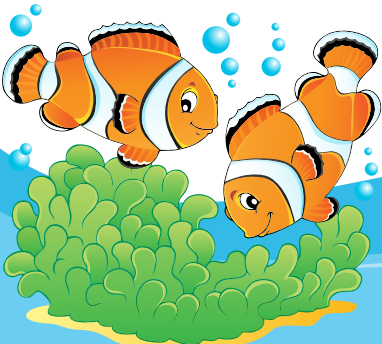
Canlılar çok farklı şekillerde adapte olabilirler. Kimi zaman bir canlı besin bulmayı amaçlayarak adapte olacaktır. Kimi zamansa yalnızca aşırı soğuk ya da sıcak gibi zor koşullarda hayatta kalmak için adapte olacaktır.

Canlıların adapte oluşunun birkaç farklı yolu vardır.

Cüce kaymanlar su içinde çok yükseğe sıçrayabilirler. Burunları suyun yüzeyinden 2 m. kadar yükselir. Fazla saldırgan tavırlar sergilemezler; ama kendilerini savunmayı iyi bilirler. Ayrıca anakondalardan korkarlar. Bu hayvanlar, karada kısa mesafeleri şaşılacak bir hızla aşabilir. Suda daha da çeviktirler. Bu yüzden su ve karanın bir arada olduğu habitatları seçerler.

Benekli bahçe mürenleri, sert güçlü kuyruk uçlarını yuva kazmak için kullanırlar. Derinlerden salgıladıkları mukus, çimento etkisi yaratarak yuvalarının etrafındaki kum tanelerini beton gibi bir arada tutar. Suyun hareketi ile besinlerin kendilerine geleceğini bildiklerinden eğimli habitatlarda yaşamayı tercih ederler.

Palyaço balığı zehirli denizşakayığında yaşamaktadır. Zehre bağıışıklık kazanmak ve şakayığı avcılarında bir koruma olarak kullanacak şekilde adapte olmuştur.

Vatozlar çok yassı bir beden geliştirerek adapte olmuştur. Bu, avcılarında kaçmak için kendilerini zemine gömmelerine olanak tanımaktadır.

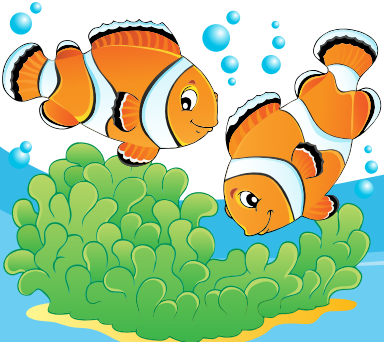
Balon balığı tehlike anında kendini avcılardan korumak için tetrodotoksin adlı şiddetli bir zehir salgılar. Düşmanlarını etrafında uzaklaştırmak için su ya da hava yutarak kendini şişirir.

3. Koruma

Bir türün ortamına adapte olması milyonlarca yıl sürmektedir. İnsan faaliyetleriyse bir ortamın çok hızlı değışmesine neden olabilir. Bu kirlilik, küresel ısınma ya da aşırı avlanmadan ötürü olabilir. İstanbul Akvaryum Antarktika alanında küresel ısınmanın çevreye etkisi ile ilgili bilgi alabilirsiniz.

Ortamı korumaya yardımcı olmak için siz de bir şeyler yapabilirsiniz!

- Doğada yaşayan canlıların sadece insanlar değil, bitki ve hayvanlar olduğunu da unutmayın.
- Doğayı sevin ve eviniz gibi temiz tutmaya çalışın.
- Sürdürülebilir kaynaklı besinler yemeye çalışın.
- Elektrikli cihazları kullanmadığınız zamanlarda kapalı tutarak, enerji tasarrufu sağlayın.
- Bir geri dönüşüm çöpünüz olsun.
- Çevreye özenli davranın; bir doğal ortamı her zaman bulduğunuz gibi bırakmaya çalışın.

B CANLILARIN SINIFLANDIRILMASI

Yeryüzünde ve okyanuslarda yaşayan 3 milyon farklı hayvan vardır!

Bilim adamları, bir hayvanın neye benzediğini hemen anlayabilmek için hayvanları onlara benzeyen diğer hayvanlarla birlikte gruplandırmaktadır.

1. Omurgasızlar

Balıklar – Kuşlar – Kurbağalar – Memeliler – Sürüngenler

2. Canlıların Sınıflandırılması

Süngerler – Sölenterler – Yassı solucanlar – Yuvarlak Solucanlar – Böcekler

İstanbul Akvaryum’da 1500 farklı türde 17.000 kara ve deniz canlısı habitatına en yakın koşullarda

yaşamaktadır. İstanbul Akvaryum’da görebileceğiniz canlı gruplarını;

Balıklar – Kurbağalar – Sürüngenler – Süngerler – Sölenterler – Böcekler olarak sınıflandırabiliriz.

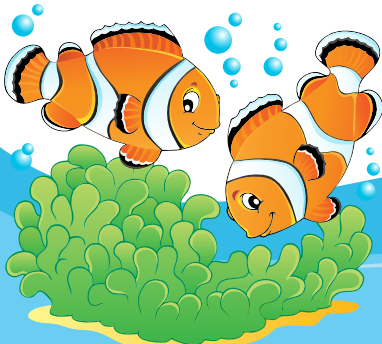
Balıklar:

Balıklar suda yaşar. Yüzmek için kuyruklarını ve yüzgeçlerini kullanırlar. İnanılmaz renklerde ve şekillerde olabilirler. Bazı balıklar dev, bazılarıysa çok miniktir. Köpek balığının boyu bir otobüsten uzun olabilirken, bazı balıklar tırnağınızdan bile daha küçüktür!

Kurbağalar:

Larvalar solungaç solunumu, erginleri akciğer ve deri solunumu yaparlar. Kalpleri üç odacıklıdır. Vücutlarında karışık kan dolaşır. Soğukkanlıdır. Azotlu dolaşım maddesi amonyaktır. Boşaltım organı mezonefroz tipi böceklerdir. Kloaklıdır. Derilerinin mukus salgısı, deriyi kaygan tutar.

Sürüngenler:

Sürüngenler gezegenimizde en uzun süredir yaşayan canlı türlerinden biridir. Bazı sürüngen türleri dinozorlardan bile önce yeryüzündeydi! Sürüngenlerin derisi pullarla kaplıdır. Bazılarının ise kabukları vardır. Suda ve karada yaşayabilirler.

Süngerler:

Yapısını oluşturan hücreler arasında iş bölümü vardır. Hüresel farklılaşma görülmesine karşın hücrelerde doku oluşturmak için iş bölümü yoktur.

Sölenterler:

Bu şube üyeleri oyu bir kese gibi düzenlenmiş tek açıklı sindirim boşluklarına sahiptirler. Örnek; denizanası, hidra, mercanlar.

Böcekler:

Vücutlarının tamamı epidermisin salgıladığı kitin ile kaplıdır. Trake solunumu yaparlar.

